

Ajánló

A metanyelv elhanyagoltsága és jelentősége

A felsőoktatási könyvtárak referenzszolgáltatói a megnövekedett keresési igényeket úgy próbálják meg kielégíteni, hogy a legfrekvenciáltabb szakterületekhez összetett szakirodalmi útmutatókat helyeznek el a weben. Bennük különféle típusú információforrásokat kínálnak: a segédkönyvektől, a szakfolyóiratokon, adatbázisokon, weblapokon át a szakmai szervezetekig. De ami igazán figyelemreméltó, összegyűjtve felkínálják a szóban forgó szakterület lehető legrészletesebb metanyelvi szókincsét (mind az adott tárgykörben használatos osztályozási jelzeteket, mind a tárgyi kifejezéseket). A felhasználó ezáltal a szűk, de legtöbbször keresett témakörben minden forrást és keresőeszközt egy helyen és részletesen megtalál. Nem utolsósorban a négy szemközti referenzmunka tehermentesítésére született ez a megoldás, amelynek magyarországi megvalósításáról számol be **Kovács Kármén**.

Drótos László és **Somogyi Tamás** folytatja a 2007/1. számban elkezdett internetes szemléjét, ezúttal egészségügyi adattárakat értékelnek. Bevallott törekvésük, hogy kiemelten foglalkoznak a szolgáltatások információkereső nyelveivel. Elemzésük alapján nyilvánvaló az információkeresésben jártas szakember számára, hogy milyen retardált állapotban van az interneten elérhető források metanyelvi eszköztára. Ahhoz képest, hogy hány évtizede használják a strukturált információkereső nyelvi szótárakat (tárgyszórendszereket és tezauruszokat), a hazai webes források gondozói mintha nem is tudnának róluk. És miközben a természetes nyelven alapuló hierarchikus osztályozási rendszerek a reneszánszukat élik a lassan terjedő ontológiák keretei között, ilyen törekvéseknek egyelőre a nyomai sem fedezhetők fel a tárgyalt szolgáltatásokban. A szerzőpáros kultúráját dicséri, hogy a weboldalak olvashatóságának és nyelvhelyességének bírálatáról sem feledkeznek meg.

Rédey Gábor és szerzőtársai éppen arra mutatnak rá, hogy a könyvtári osztályozási rendszerek és információkereső nyelvek szótárai azok az eszközök, amelyeket a jövő zálogát jelentő ismeretrepresentációs rendszerekbe át fognak kerülni. Segítségükkel tartalmilag előfeldolgozható lesz az adatbázisokhoz képest komplexebb ismerettárak állománya, és ezáltal a teljes, egyre nagyobb tárukban lesz elvégezhető a keresést. Ismertetik az általuk kidolgozott logikai tárolási szerkezetet, az olvasó képet kaphat az ismeretrepresentáció fejlettebb formájáról, és arról a fejlődési irányról, amely néhány évtizeden belül meghatározó lesz a hálózati, s vele a könyvtári információkeresés világában. A tanulmány nyomós érveket tartalmaz az ETO használhatósága mellett. Könyvtári kultúránk eminens értékmentő feladata, hogy megvédje ezt az osztályozási rendszert a tájékoztatlanságból fakadó elsovasztási kísérletekkel szemben, hogy megmaradjon az ETO-val kapcsolatos hozzáértés az ismeretrepresentáció ama korszakában, amikor az ontológiák keretében egyértelműen kiderül rendkívüli hasznosíthatósága.

Ungváry Rudolf